

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เล่มที่ ๒ เทียบทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

นางสาวอรวิมล จันทรพวง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลสามใหญ่บ้านหนองไผ่
กองการศึกษา เทศบาลตำบลสามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เล่มที่ ๒ เทียบทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

นางสาวอรวิมล จันทร์พวง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่
กองการศึกษา เทศบาลตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การอ่านมีความจำเป็นต่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์มาก สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ให้ดีขึ้นได้ เพราะการอ่านเป็นวิธีการหนึ่งของการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคนให้ฉลาดทันการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้า การอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาสรรพวิทยาการ ความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยมีเนื้อหาที่มุ่งเน้นวิธีการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหา

ความสำเร็จในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านในครั้งนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณนางนาตยา ทองพู ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่ และคณะครูโรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่ ที่ให้คำแนะนำ และคอยชี้แนะ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่ ที่มีความตั้งใจเรียนและปฏิบัติกิจกรรมด้วยดีเสมอมา

อรวิมล จันทรพวง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
คำแนะนำในการใช้สำหรับผู้สอน	ง
คำแนะนำในการใช้สำหรับผู้เรียน	จ
สาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	ฉ
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว	๑
เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว	๔
ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว”	๑๒
มารู้จักคำศัพท์กันเถอะ	๑๓
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านร้อยแก้ว	๑๔
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านร้อยกรอง	๑๖
แบบฝึก เรื่อง เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว	๑๘
แบบฝึกที่ ๑ เรื่อง เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว	๑๙
แบบฝึกที่ ๒ เรื่อง การอ่านร้อยแก้ว	๒๐
แบบฝึกที่ ๓ เรื่อง การอ่านร้อยกรอง	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง เทียบท่งนาศึษาเรื่องข้าว	๒๒
บรรณานุกรม	๒๕
ภาคผนวก	๒๖

คำชี้แจง

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวน ๘ เล่ม ประกอบด้วย

เล่มที่ ๑ เด็กชายตุ้เรียนรู้ความพอเพียง

เล่มที่ ๒ เทียวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

เล่มที่ ๓ สัมตำยำหมยอ

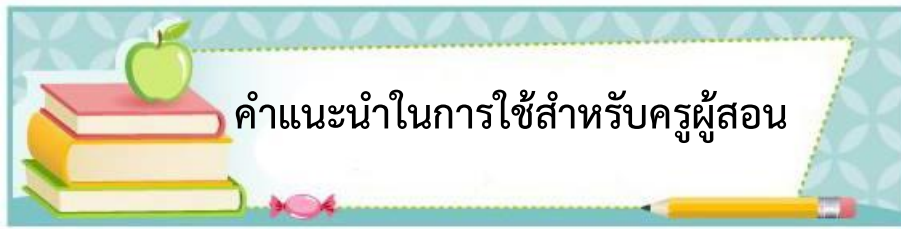
เล่มที่ ๔ สมุนไพรไทยใกล้ตัว

เล่มที่ ๕ เทียบบ้านเฮา

เล่มที่ ๖ เพื่อนชื่อ “น้ำใจ”

เล่มที่ ๗ ออมไว้ไม่มีอด

เล่มที่ ๘ ความฝันของตุ้กและตุ้

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวตัวต่อ ที่มุ่งเน้นความเป็นอยู่แบบพอเพียง การอยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้สื่อความทันสมัยให้น้อยที่สุด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม มีการรักในการอ่าน ได้รับทั้งความรู้และความบันเทิงครบถ้วน โดยครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

๑. หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีจำนวน ๘ เล่ม ควรเรียนรู้เริ่มจากเล่มที่ ๑ ไปจนถึงเล่มที่ ๗ ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อหามีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

๒. ครูผู้สอนควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ดังนี้

๒.๑ ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๒ ให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจ

๒.๓ ให้ผู้เรียนทำแบบฝึก

๒.๔ ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

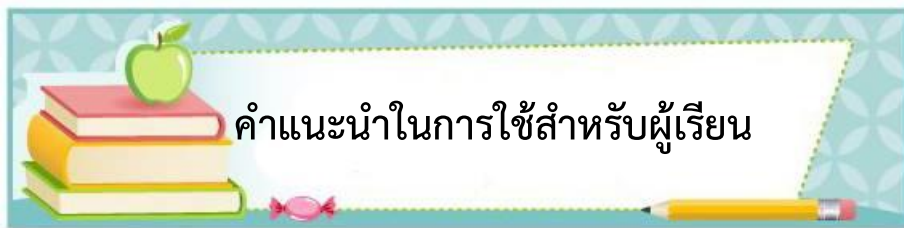
๒.๕ ตรวจสอบแบบทดสอบ แบบฝึก และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

๒.๖ บันทึกผลการเรียนและแบบประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน

เพื่อการประเมินผล

๓. ครูผู้สอนควรศึกษาคำแนะนำในการใช้แบบฝึกและเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ทุกเล่ม

๔. ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน โดยนำไปใช้ทบทวนเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถประเมินตนเองด้านการตรวจคำตอบจากเฉลยในภาคผนวก

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด ครอบครัวตัวต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ให้ผู้เรียนอ่านคำแนะนำในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. อ่านคำแนะนำการใช้สำหรับผู้เรียนให้เข้าใจ
๒. ศึกษาสาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้
๓. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา
๔. อ่านเนื้อเรื่องและใบความรู้ให้เข้าใจ
๕. ทำแบบฝึกตามที่กำหนดให้ตามลำดับด้วยตนเอง
๖. ตรวจคำตอบเพื่อเป็นการทบทวนให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา
ยิ่งขึ้น
๗. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง
๘. แบบฝึกหัดสามารถทำได้หลายครั้งจนเกิดความชำนาญและทำถูกต้อง

สาระสำคัญ

การอ่านร้อยแก้ว เป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญ เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ความรู้สึก ของผู้เขียนโดยผ่านผู้อ่านไปยังผู้ฟัง การอ่านร้อยแก้วได้ดี จะต้องออกเสียงคำในภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน รู้หลักการอ่าน และมีทักษะในการอ่าน จึงจะสามารถอ่านได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง คล่องแคล่ว ก่อให้เกิดภาพพจน์ ได้อรรถรส ได้อารมณ์ แม้จะใช้เสียงพูดธรรมดาแต่มีการเน้นถ้อยคำ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนใจ และเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน

การอ่านร้อยกรอง บทร้อยกรองเป็นบทประพันธ์ที่ผู้แต่งคิดประดิษฐ์เรียบร้อยถ้อยคำ แต่ละวรรค แต่ละบทอย่างประณีตบรรจงตามลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์ ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลาที่งดงาม เกิดความไพเราะและเพลิดเพลินไปกับน้ำเสียงและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๕/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านเรื่องเที่ยวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าวได้
๒. บอกหลักการอ่านร้อยแก้วได้
๓. บอกลักษณะของบทร้อยกรองได้
๔. บอกประเภทของการอ่านบทร้อยกรองได้
๕. บอกวิธีอ่านบทร้อยกรองได้

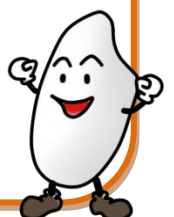
สาระการเรียนรู้

๑. เที่ยวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว
๒. หลักการอ่านร้อยแก้ว
๓. ลักษณะของบทร้อยกรอง
๔. ประเภทของการอ่านบทร้อยกรอง
๕. วิธีอ่านบทร้อยกรอง

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง เทียบท่งนาคึกษาเรีองข้าว
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๑๐ นาที จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย X หน้าคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการใช้ควายไถนา
 - ก. ประหยัดค่าใช้จ่าย
 - ข. ได้ปุ๋ยคอกไว้ใช้งาน
 - ค. ลดมลพิษทางอากาศ
 - ง. สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย
๒. พ่อของตุ๊กมีวิธีการไถนาอย่างไร
 - ก. ใช้รถไถนา
 - ข. ใช้ควายไถนา
 - ค. จ้างคนอื่นไถนา
 - ง. ใช้รถไถนาเดินตาม
๓. ข้อใดเป็นลักษณะของการลงแขก
 - ก. การว่าจ้างรถไถนา
 - ข. การว่าจ้างคนดำนา
 - ค. การขอแรงญาติสนิทมิตรสหาย
 - ง. การเชิญแขกมาร่วมรับประทานอาหารเที่ยง
๔. ข้าวชนิดใดที่คนในท้องถิ่นภาคอีสานนิยมรับประทานกันที่สุด
 - ก. ข้าวเจ้า
 - ข. ข้าวกล้อง
 - ค. ข้าวเหนียว
 - ง. ข้าวไรเบอรี่

๕. จากภาพ

เป็นลักษณะของอุปกรณ์ชนิดใดในการทำนา

- ก. มีด
- ข. ดาบ
- ค. ตะขอ
- ง. เคียว

๖. “เคียว” ใช้ทำนาในช่วงใด และมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ใช้ในช่วงดำนา เป็นอุปกรณ์ในการปักดำ
- ข. ใช้ในช่วงเกี่ยวข้าว เป็นอุปกรณ์สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิต
- ค. ในช่วงเพาะต้นกล้า เป็นอุปกรณ์สำหรับหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ง. ใช้ในช่วงฟาดข้าว เป็นอุปกรณ์สำหรับฟาดข้าวให้หล่นออกจากต้นข้าว

๗. ข้อใดเป็นความหมายของ “ร้อยแก้ว”

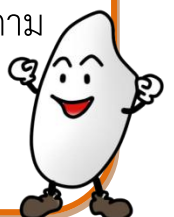
- ก. ความเรียงที่มีฉันทลักษณ์บังคับ
- ข. ความเรียงที่มุ่งให้ความไพเราะเป็นสำคัญ
- ค. ความเรียงที่มุ่งให้สาระความรู้เป็นสำคัญ
- ง. ความเรียงที่มีความสละสลวยไพเราะด้วยเสียงและความหมาย

๘. ข้อใดไม่ใช่หลักการอ่านร้อยแก้ว

- ก. อ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- ข. อ่านมีทำนองเสียงสูง ต่ำ สั้น ยาว หนัก เบา มีการเอื้อนเสียง
- ค. อ่านเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง
- ง. อ่านด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติ

๙. การศึกษาเรื่องที่จะอ่านให้เข้าใจในการอ่านร้อยกรองเพื่อจุดประสงค์ใด

- ก. เพื่อทราบสาระสำคัญของเรื่อง
- ข. เพื่อแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้เหมาะสม
- ค. เพื่อทราบอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน
- ง. เพื่อใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อความจะทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม

๑๐. ภาพ

นี้ตรงกับบทร้อยกรองท่อนใด

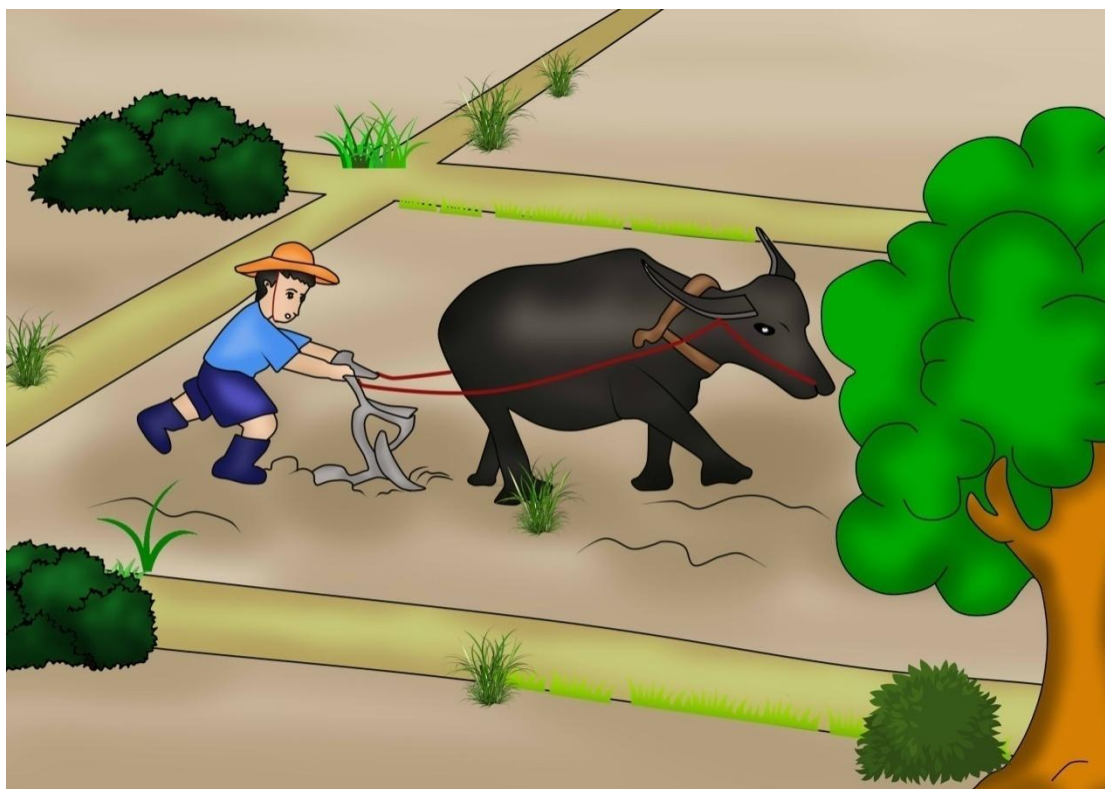
- ก. มองทิวแถวเป็นแนวชันคั่นนากว้าง
ทุ่งเว้งว้างบนทางเที่ยวเปลี่ยวและเหงา
- ข. สองมือหยาบป่าหาบหิ้วตามทิวทุ่ง
ขุดน้ำคลุ้งทุ่งขจिनทีไหว
- ค. หลังของชาติปาดเหงื่อชุ่มบนซุ้มไพร
ลมพลิวไหวใบข้าวเรียวเขียวทั่วคาม
- ง. กระจอกจ้องจะจิกเรียวข้าวเหนียวหน่อ
ชานาก่อไฟผิงกายใต้โคนขาม

เที่ยวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

คนไทยมีอาชีพทำนามาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย ก่อนที่จะเป็นข้าวสารสีขาว แล้วผ่านกระบวนการทำให้สุก จนได้ข้าวที่เราใช้รับประทานกันทั่วไป ข้าวจึงเป็นอาหารจานหลักที่คนไทยเรากินกันมานานตั้งแต่อดีตกาล เป็นทั้งอาหารคาวหวาน ให้พลังงานแก่ร่างกาย ทั้งยังเป็นยารักษาโรค เป็นเครื่องประพินพิวประโยชน์นานัปการของข้าวนั้นคนโบราณรู้ดี จึงทำให้ในอดีตคนจะถือเรื่องข้าวอย่างมาก **“ไม่กินเหลือ ไม่ทิ้งข้าว ถ้าเหลือทิ้งจะเป็นบาป”**

เมื่อฤดูทำนามาถึง พ่อต่อมเป็นพ่อของตุ๊กและตุ๋ นำควายที่เลี้ยงไว้ออกไปไถนา พ่อเคยบอกกับตุ๊กว่า **“ถ้าเราใช้ควายไถนา จะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและลดมลพิษทางอากาศได้”** ซึ่งควายเป็นผู้ช่วยที่แสนดี คอยทำหน้าที่ไถนามาเป็นเวลาหลายร้อยปี สำหรับมูลของควายเป็นปุ๋ยชั้นดี เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **“ปุ๋ยคอก”** สามารถย่อยสลายง่ายไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีประโยชน์ต่อพืช แต่ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ใช้รถไถนาแทนควายกัน เพราะสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย บางคนไม่มีรถไถนาเองก็ต้องว่าจ้างรถไถนาที่ออกรับจ้างไถนา ข้อเสียของรถไถนา คือ มีราคาแพง ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง และรถไถนาบางครั้งปล่อยควันเสียลอยไปในอากาศด้วย ในปัจจุบันจึงทำให้ชาวนาเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำนาเพิ่มขึ้น

เมื่อต้นกล้าได้ที่ พร้อมที่จะปักดำ พ่อของตุ๊กออกไปดำนาแต่เช้า พร้อมกับชาวบ้านที่มาช่วยดำนา ซึ่งชาวบ้านจะผลัดกันไปช่วยดำนาโดยไม่ต้องเสียค่าจ้างใด ๆ หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า **“การลงแขก”**

“น้ำพร ช่วยหาต้นกล้ามาทางนี้หน่อยครับ กับผมหมดแล้ว” พ่อต่อมเรียกน้ำพรซึ่งเป็นเพื่อนบ้านทำหน้าที่หาต้นกล้ามาให้ผู้ที่ดำนาได้ปักดำเรียงเป็นแถวอย่างสวยงาม

“ได้จ้ะ” แล้วน้ำพรก็หาต้นกล้ามาส่งให้พ่อต่อมได้นำมาปักดำต่อไป

แม่ได้มอบหมายให้ตุ๊กเตรียมอาหารช่วยคุณยาย เมื่อตุ๊กเตรียมเสร็จแล้ว จึงเดินทางมาที่ทุ่งน่านำอาหารมาให้พ่อและแม่พร้อมทั้งชาวบ้านที่มาช่วยลงแขกดำนาได้รับประทานกัน

ตุ๊กเรียกพ่อ แม่ และชาวบ้านขึ้นพักรับประทานอาหารเที่ยงที่กระท่อมกลางนา

“หนูเตรียมอาหารเที่ยงเสร็จแล้วนะคะ”

ทุกคนจึงพักรับประทานอาหารเที่ยง โดยนั่งล้อมวงกินข้าวด้วยกัน ที่กระท่อม อาหารมีหลายอย่าง เช่น ส้มตำ ปลาทอด ซุปหน่อไม้ น้ำพริกเป็นคนตำ ส้มตำรสเด็ดด้วย

น้ำแฉ่วบอกว่า “อาหารหลักที่เราขาดไม่ได้ในมื้อเที่ยงก็คือส้มตำนี่แหละนะ”

“และชาวอีสานเราขาดไม่ได้คือข้าวเหนียว” แม่ตึกกล่าวเสริม น้ำแฉ่วพร้อมทั้งหัวเราะด้วยความสนุกสนาน

แล้วทุกคนก็ลงมือรับประทานอาหารอย่างเอร็ดอร่อย จากนั้นจึงนั่งพักเหนื่อยให้อาหารได้ย่อยก่อนกลับไปดำเนินต่อให้เสร็จ

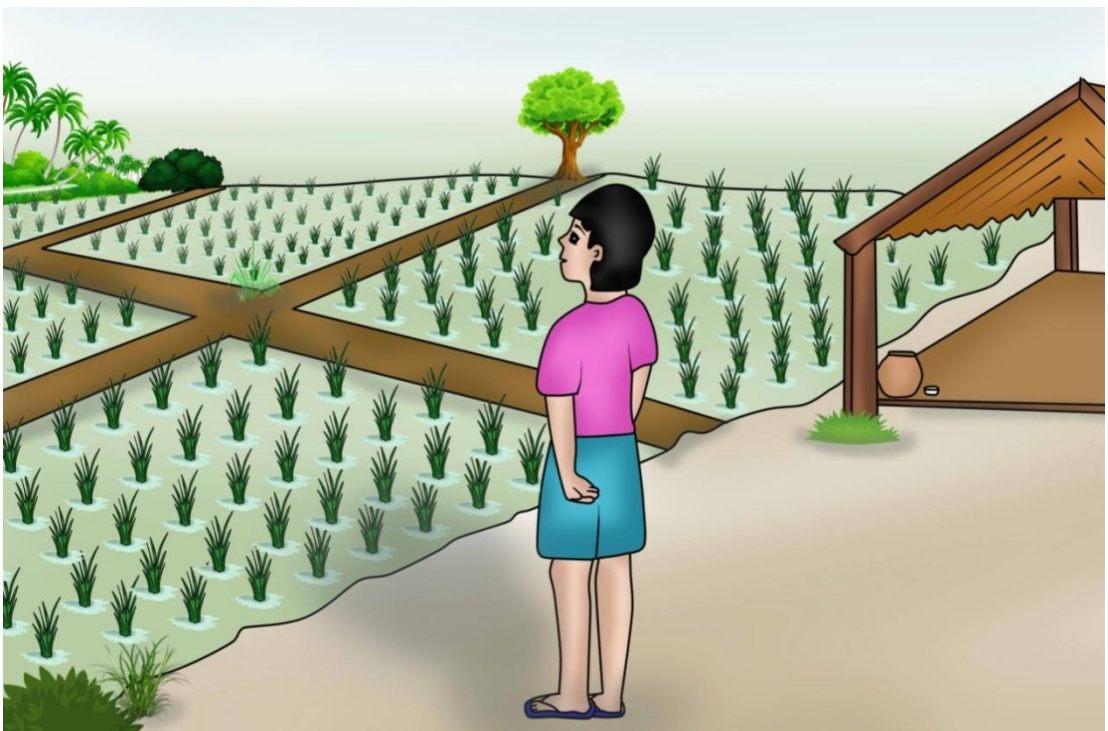

หลังจากรับประทานอาหารเที่ยงเสร็จ ตึกเก็บสัมภาระที่นำมาเรียบร้อยแล้ว จึงยืนมองท้องทุ่งนาอันเขียวขจี พร้อมท่องบทร้อยกรองเกี่ยวกับข้าวและชาวนาไทย ที่ครูอ่อนเคยสอน เป็นคำกลอนที่ชนะเลิศการประกวดวันข้าวและชาวนาไทย ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ดังนี้

ข้าวและชาวนาไทย

ณัฐธิดา ด้วงประไพ

ชีวิตที่ลำเค็ญทุกเย็นย่ำ	ต่อสู้กรรมลิขิตฟ้าหน้าสู้ฝน
ถือกำเนิดเกิดมามีค่าของคน	แม่นยำจนทนสู้รู้ในงาน
ภาคภูมิใจข้าวไทยเด่นเป็นที่สุด	บรรพบุรุษมอบผืนนามมหาศาล
ประวัติศาสตร์แห่งข้าวอันยาวนาน	รวงข้าวบานฉาบทองท้องทุ่งนา
อดีตหรือต่อสู้มีรูปร่าง	เพียงหลักพันยามหิวริมชีวา
สู้งานหนักเพียงไหนแต่ไรมา	เพิ่มคุณค่าข้าวเราให้ดี
หากคนไทยขาดข้าวสักคราวหนึ่ง	คงรู้ซึ่งอาจมลายปลายวิถี
ไร้อาหารหล่อเลี้ยงเพียงชีวี	จึงต้องมีข้าวไทยอยู่คู่ชาวนา
หลอมดวงใจชาวนาไทยไว้ทั้งชาติ	เหงื่อทุกหยาดหยดหลังทั้งซ้ายขวา
อุดมการณ์เกริ่นไกลมีไกลตา	ลิขิตฟ้าทาบาบอบแสงทอง
วันที่ห้ามิณวันฟ้าเปิด	ถือกำเนิดวันชาวนาน่าผยอง
นับแต่นี้ตลอดไปให้ลำพอง	โห่รับร้อง...วันข้าว..ชาวนาไทย

เมื่อออข้าวออกรวงสีทองไปทั่วทั้งท้องทุ่งนา ซึ่งชาวนาได้ปักดำมาเป็นเวลาหลายเดือน ตั้งแต่ช่วงปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวจนได้ผลผลิตเป็นข้าวสารสีขาวที่เราใช้รับประทานกันทั่วไป

พ่อต้อมและชาวบ้านต่างพากันมาลงแขกเกี่ยวข้าวที่นาของพ่อต้อมเหมือนตอนลงแขกดำนาอีกครั้ง โดยวิธีการเกี่ยวข้าวนั้น ใช้เคียวด้วยมือข้างที่ถนัดแล้วใช้เคียวเกี่ยวกระหวัดกอข้าวที่ละกอ ในขณะเดียวกันก็ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับกอข้าว และออกแรงดึงเคียวให้คมเคียวตัดลำต้นข้าวให้ขาดออกมา โดยทั่วไปจะเกี่ยวให้มีความยาวของต้นข้าวห่างจากรวงข้าว ให้พอเหมาะที่จะนำไปฟาดข้าวได้สะดวก หรือให้มีความยาวของต้นข้าวพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไปได้ เช่น ใช้คลุมแปลงผัก ใช้ปลูกเห็ดฟาง เป็นต้น

เมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จ พ่อต้อมได้ตากข้าว และนำมากองรวมกันที่ลานใกล้กับกระท่อมกลางนา เวลากลางคืนพ่อต้อมก็ฟาดข้าว และเก็บข้าวใส่กระสอบในพื้นที่นาบางแห่งมีรถเกี่ยวข้าวไปรับจ้างเกี่ยวข้าวและสีออกมาเป็นข้าวเปลือกได้อย่างง่ายดาย แต่ที่นาของพ่อต้อมต้องเกี่ยวข้าวก่อน ซึ่งยังไม่มีรถเกี่ยวข้าวรับมารับจ้างเกี่ยว

ข้าวที่ได้ส่วนหนึ่งพ่อแบ่งไปขาย อีกส่วนหนึ่งเก็บไว้กินเอง ทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า

“ปีนี้ขายข้าวได้เงินเยอะกว่าปีที่แล้วนะครับพ่อต้อม” เจ้าแกโรงสีเอ่ยกับพ่อต้อม

“ครับเจ้าแก ปีนี้ไม่ทำนาหว่าน แต่ทำนาดำ ทำให้ปริมาณข้าวได้เยอะและยังเกี่ยวเองด้วยครับ” พ่อต้อมตอบและยิ้มอย่างมีความสุข

นอกจากจะทำนามีข้าวไว้กินทั้งปีแล้ว พ่อต้อมยังทำนาขายข้าวได้เงินกับไปใช้ในครัวเรือนอีกด้วย

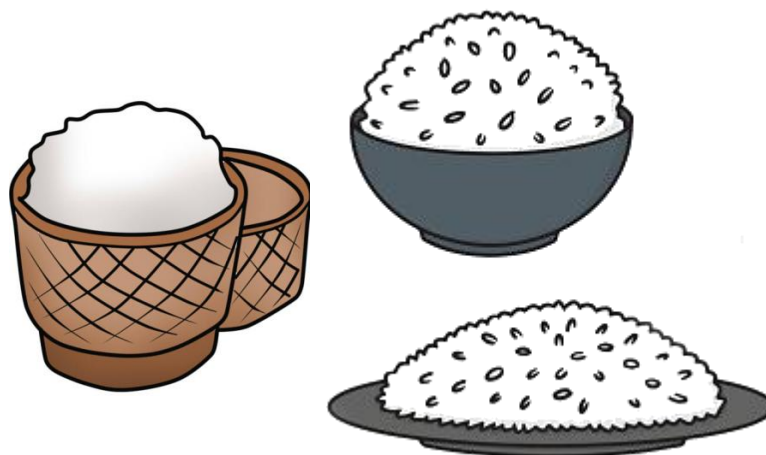

ดังนี้

คนจนบางคนไม่ได้ทำนาก็ไม่มีข้าวกิน ดังคำกลอนที่เคยได้ยินกันบ่อย ๆ

“ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง
พ่อแม่เหนี่ยวยาก ลำบากหนักหนา
ในโลกใบนี้ ยังมีคนจนยาก
อย่ากินทิ้งกินขว้างตามใจตน

อย่ากินทิ้งขว้าง เป็นของมีค่า
สงสารบรรดา คนยากคนจน
แสนลำบากอดคัดและขัดสน
สงสารคนจนที่ไม่มีอะไรกิน”

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “เที่ยวท่องนาศึกษาเรื่องข้าว”

ข้าวแต่ละเม็ดที่เรารับประทานในทุกวันนี้ ชาวนา
ผู้เป็น “กระดูกสันหลังของชาติ” ต้องลำบากและเสีย
หยาดเหงื่อมากมายกว่าจะได้ข้าวแต่ละเม็ดมาให้เรา
รับประทาน ดังนั้นเราจึงควรทานข้าวให้หมดจาน
ตักพอประมาณ ให้เห็นคุณค่าของข้าวดังคำกล่าวที่ว่า
“ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง อย่ากินทิ้งขว้าง
เป็นของมีค่า ผู้คนอดอยาก มีมากหนักหนา สงสาร
บรรดา เด็กตาดำ ๆ”

มารู้จักคำศัพท์กันเถอะ

คำศัพท์	ความหมาย
ป่วยคอก	เป็นป่วยอินทรีย์ชนิดหนึ่งซึ่งได้จากการเลี้ยงสัตว์ และนำไปใช้ในทางการเกษตร
การลงแขก	เป็นวิธีการแลกเปลี่ยนแรงงานช่วยเหลือในการผลิต และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในหมู่บ้าน
ดำนา	ปลูกต้นข้าวลงในนา
เคียว	เครื่องมือทางการเกษตรชนิดหนึ่งใช้สำหรับเก็บเกี่ยวพืชผลประเภทข้าวและธัญพืช มีลักษณะเป็นมีดทำด้วยเหล็ก โค้งคล้ายตะขอและมีคมอยู่ด้านใน มีด้ามจับสำหรับถือ มีชื่อที่แตกต่างไปในแต่ละภาค เช่น ตรุด กรุด ผู้ใช้งานจะใช้เคียวเกี่ยวไปที่ฐานของต้นพืชและตัดออก เคียวแบบด้ามสั้นอาจทำให้เกิดอาการปวดหลังเมื่อใช้เป็นระยะเวลานานเนื่องจากต้องยืนก้มอยู่ตลอดเวลา
กระดูกสันหลังของชาติ	เป็นคำเปรียบความสำคัญของชาวนาคือกระดูกสันหลังของชาติ ผู้ผลิตอาหาร ปัจจัยหลักของประเทศและของโลก

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านร้อยแก้ว

การอ่านร้อยแก้ว เป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็น การถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ความรู้สึก ของผู้เขียนโดยผ่านผู้อ่านไปยัง ผู้ฟัง การอ่านร้อยแก้วนี้ใช้กันมากในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะผู้ที่มิอาชีพอ่านข่าว อ่านรายงาน อ่านบทความทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือบุคคลที่อ่านสุนทรพจน์ เป็นต้น การอ่านร้อยแก้วได้ดี จะต้องออกเสียงคำในภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน รู้หลักการอ่าน และมีทักษะในการอ่าน จึงจะสามารถอ่านได้อย่างไพเราะ ถูกต้อง คล่องแคล่ว ก่อให้เกิดภาพพจน์ ได้อรรถรส ได้อารมณ์ แม้จะใช้เสียงพูดธรรมดา แต่มีการเน้นถ้อยคำ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนใจ และเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน สามารถ รับสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ดังนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านออกเสียงคำแต่ละคำได้ ชัดเจน แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง และมีอารมณ์สอดคล้องกับข้อความที่อ่าน การจะอ่านได้ไพเราะน่าฟังนั้นต้องอาศัยการฝึกฝน เรียนรู้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งฝึกอ่านให้เคยชิน^๑ โดยมีหลักการอ่านร้อยแก้วดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อให้ทราบถึงสาระสำคัญของเรื่อง อารมณ์และความรู้สึกที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อให้ผู้อ่านทราบ แล้วแบ่งวรรคตอน ในการอ่านให้ถูกต้องว่าตอนใดควรเว้นวรรคน้อย ตอนใดควรเว้นวรรคมาก

๒. ศึกษาหลักการอ่านคำในภาษาไทยให้ถูกต้องตามอักขรวิธี การอ่าน คำที่นิยมมาจากภาษาต่างประเทศ ต้องอ่านให้ถูกต้องโดยยึดพจนานุกรม

๓. ต้องมีสมาธิในการอ่าน คือ ต้องมีความมั่นใจตัวเอง ไม่อ่านผิด อ่านตก อ่านเต็ม หรืออ่านผิดบรรทัด ต้องควบคุมสายตาจากซ้ายไปขวาและ ย้อนกลับมาอีกบรรทัดหนึ่งอย่างว่องไวและแม่นยำ

^๑ สุชาวลี เกษมณี, Modern ภาษาไทย ป.๕, (กรุงเทพฯ : แม็คแอดดูเคชั่น, ๒๕๕๖), หน้า ๒๘.

๔. อ่านด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติ คือ การอ่านให้มีน้ำเสียงเหมือนเสียงพูด ไม่ตัดเสียงหรือใช้เสียงแหลมเกินไป เน้นเสียงหนักเบา สูงต่ำ ให้เป็นไปตามธรรมชาติโดยสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

๕. อ่านออกเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกนหรือเสียงแผ่วเกินไป หากอ่านเสียงดังผ่านไมโครโฟนควรให้ปากห่างจากไมโครโฟนของแต่ละคน และระมัดระวังอย่าให้เสียงหายใจเข้าไมโครโฟน เพราะเสียงจะพร่าไม่น่าฟัง

๖. อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง เป็นการกำหนดการอ่านให้เหมาะสม ไม่อ่านเร็วหรือช้าเกินไป ต้องอ่านให้จบคำและจบความ ถ้าเป็นคำยาวหรือคำหลายพยางค์ไม่ควรหยุดกลางคำหรือตัดประโยคจนเสียความ

๗. อ่านอย่างมีลีลาและอารมณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน คือ เน้นคำสำคัญและคำที่ต้องการเพื่อให้เกิดภาพพจน์หรือจินตนาการ การเน้นควรเน้นเฉพาะคำ ไม่ใช่เน้นทั้งวรรคหรือเน้นทั้งประโยค เช่น “แม่ คือผู้ให้กำเนิดและผู้มีพระคุณต่อเรา” เน้นคำว่า “แม่” เป็นต้น

๘. อ่านเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง เช่น คำที่ใช้อักษรย่อต้องอ่านให้เต็มคำดังตัวอย่าง

“คณะกรรมการแม่บ้าน ทบ. ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม”
ต้องอ่านออกเสียงว่า “สมาคมแม่บ้านกองทัพบก ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม”

๙. การผ่อนลมหายใจ เมื่ออ่านจบย่อหน้าหนึ่ง ๆ ควรผ่อนลมหายใจเล็กน้อย เมื่ออ่านย่อหน้าใหม่จึงเน้นเสียงหรือทอดเสียง เพื่อดึงดูดความสนใจ จากนั้นก็อ่านตามปกติตามเนื้อหาที่อ่าน

๑๐. การจับหนังสือ ควรวางหนังสือหรือบทอ่านบนฝ่ามือซ้าย ยกขึ้นให้ได้ระดับตามความเหมาะสม มือขวาคอยพลิกหนังสือหน้าถัดไปไม่ควรใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านร้อยกรอง

การอ่านร้อยกรอง บทร้อยกรองเป็นบทประพันธ์ที่ผู้แต่งคิดประดิษฐ์เรียบร้อยถ้อยคำ แต่ละวรรค แต่ละบทอย่างประณีตบรรจงตามลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์ ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลาที่งดงาม เกิดความไพเราะและเพลิดเพลินไปกับน้ำเสียงและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ ดังนั้นการอ่านบทร้อยกรองโดยทั่วไปอาจแบ่งได้เป็นดังนี้

๑. อ่านแบบธรรมดา เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว แต่เน้นจังหวะวรรคตอนอาจมีการทอดเสียงบ้างเล็กน้อย

๒. อ่านแบบเจรจา เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว เน้นจังหวะวรรคตอนและเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก คล้ายการพูดมากกว่าการอ่านแบบธรรมดา

๓. อ่านแบบทำนองเสนาะ เป็นการอ่านที่มีทำนองเสียงสูง ต่ำ สั้น ยาว หนัก เบา มีการเอื้อนเสียง และเน้นสัมผัสชัดเจน ทำให้เกิดความไพเราะ ถ้ายิ่งใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมกับเนื้อความตามบทต่าง ๆ เช่น ชมความงาม ตัดพ้อ คร่ำครวญ โกรธเกรี้ยว ฯลฯ ก็จะทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามมากยิ่งขึ้น

การอ่านร้อยกรอง ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. รู้ลักษณะและจังหวะการอ่านของบทร้อยกรองแต่ละชนิด เช่น กลอนสี่ กลอนแปด กาพย์ยานี ๑๑ โคลง ฉันท์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง คำประพันธ์กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ

จากลำธาร/สายน้อย/ค่อยรินไหล	จากขุนเขา/เนินไพร/ในป่ากว้าง
ลำธารน้อย/เลาะเรื่อย/มาตามทาง	บรรจบกัน/เป็นลำราง/ชลาลัย
เป็นแหล่งน้ำ/อาบกิน/ของสัตว์ป่า	เป็นบ้านของ/เหล่าปลา/ได้อาศัย
เห็นหยาดทิพย์/ชลอมดิน/ถิ่นพสกษีไพร	เขียวชอุ่ม/ทั่วไป/ทั้งตาปี

๒. ออกเสียงคำให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธี โดยเฉพาะตัว ร ล และ คำควบกล้ำ เพื่อไม่ให้ความหมายคลาดเคลื่อน เช่น ริน เรือย ลำราง ลำธาร เลาะ ชลาลัย ไพร พฤกษ์ ปลา กว้าง ฯลฯ

๓. รู้วิธีอ่าน ดังนี้

๓.๑ เน้นเสียงคำที่เป็นสัมผัสบังคับให้ชัดเจนและต้องทอดเสียงคำสัมผัสระหว่างบทให้ยาวกว่าปกติ เน้นเสียงคำ เช่น ไหล – ไพร กว้าง – ทาง ทาง – ราง และทอดเสียงคำ ชลาลัย – อาศัย

๓.๒ ออกเสียงให้สูงและดังก้องในคำที่มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา เช่น ไหล อาศัย

๓.๓ ไม่เอื้อนเสียงคำที่มีสระเสียงสั้นและเบา เช่น เลาะ แห้ง

๓.๔ อ่านเสียงเบาและรวบเสียงคำที่มี ๒ พยางค์ในคำฉันทลักษณ์ บังคับให้ออกเสียงเพียง ๑ พยางค์ โดยให้เสียงตกที่พยางค์หลัง เช่น ลำราง ชโลม ฯลฯ

๓.๕ ต้องเอื้อนเสียงและทอดจังหวะให้ช้าลงเมื่อจบบท

๔. เข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อถอดความและจับใจความสำคัญได้^๒

๕. ฝึกอ่านตามตัวอย่างเป็นทำนองเสนาะ ฝึกออกเสียงตามหลาย ๆ ครั้ง จนคล่องและจำได้

๖. ใช้เสียงเหมาะสมกับอารมณ์และบรรยากาศของบทร้อยกรองที่อ่าน เช่น ปลุกใจ รัก เศร้า ฯลฯ

๗. ใช้เสียงธรรมชาติของผู้อ่านให้เหมาะสมกับความหมาย อารมณ์ ความรู้สึกของบทร้อยกรองนั้น ๆ ไม่ตัดเสียงหรือฝืนเสียงให้ผิดธรรมชาติ^๓

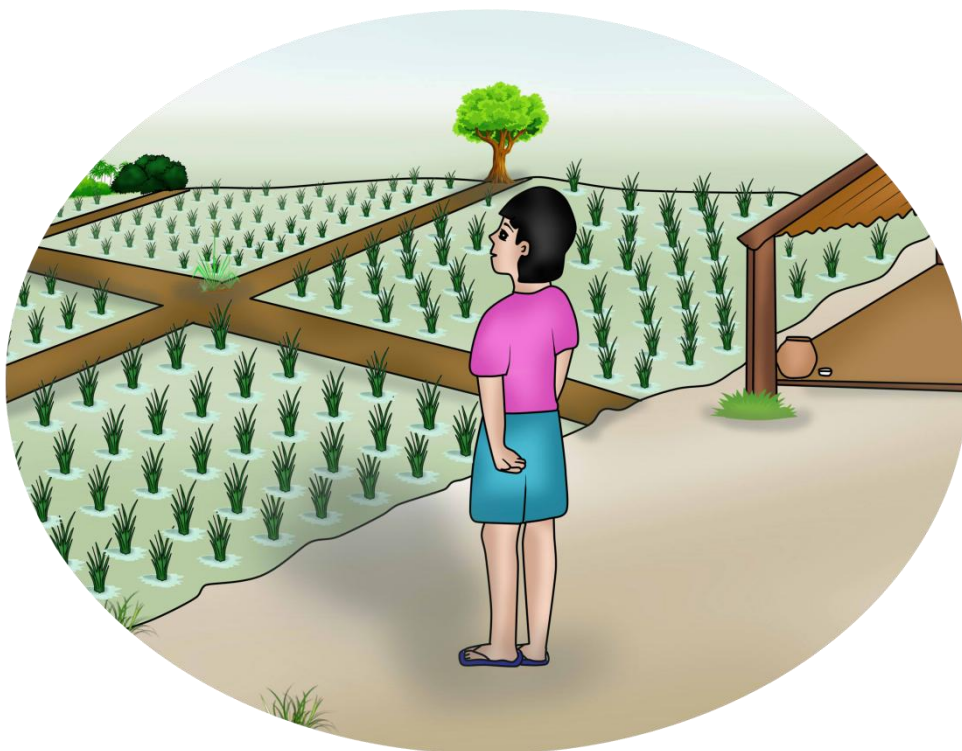
^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕, (กรุงเทพฯ : สกสค.ลาดพร้าว, ๒๕๕๖), หน้า ๑๑.

^๓ สุชาวลี เกษมณี, Modern ภาษาไทย ป.๕, (กรุงเทพฯ : แม็คแอดดูเคชั่น, ๒๕๕๖), หน้า ๒๘.

แบบฝึก

เรื่อง เทียวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

แบบฝึกที่ ๑

เรื่อง เทียบทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
ชื่อ - สกุล..... เลขที่
คำสั่ง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. ข้าวมีประโยชน์อย่างไร ตอบมา ๓ ข้อ (๓ คะแนน)

๑.๑

๑.๒

๑.๓

๒. บอกวิธีการเกี่ยวข้าวโดยใช้เคียว (๒ คะแนน)

๓. เขียนสำนวนที่กล่าวถึงความสำคัญของข้าวหรือชาวนา ๑ สำนวน (๕ คะแนน)

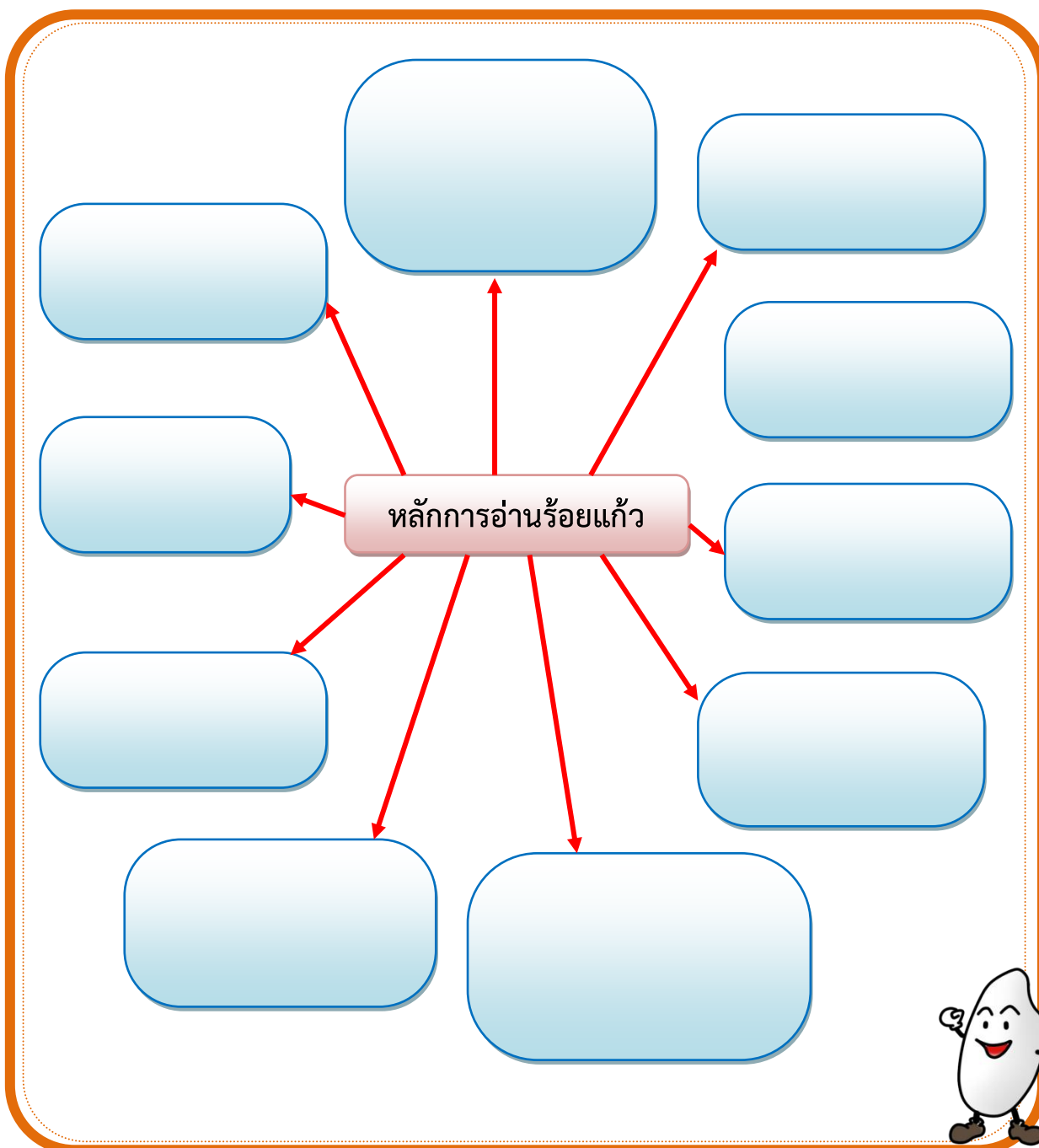
แบบฝึกที่ ๒

เรื่อง การอ่านร้อยแก้ว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อ - สกุล..... เลขที่

คำสั่ง เขียนแผนผังความคิดหลักการอ่านร้อยแก้ว (๑๐ คะแนน)

แบบฝึกที่ ๓

เรื่อง การอ่านร้อยกรอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อ - สกุล..... เลขที่

คำสั่ง ตอบคำถามต่อไปนี้ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. บทร้อยกรอง คือ

.....

.....

.....

๒. การอ่านบทร้อยกรองแบ่งเป็น.....ประเภท ดังนี้

๒.๑

.....

.....

.....

๒.๒

.....

.....

.....

๒.๓

.....

.....

.....

๓. บอกวิธีอ่านบทร้อยกรอง

.....

.....

.....

.....

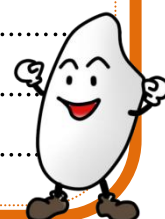
.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง เทียบท่งนาศึกษาเรื่องข้าว
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
 เวลา ๑๐ นาที จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย X หน้าคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว

๑. พ่อของตุ๊กมีวิธีการไถนาอย่างไร
 - ก. ใช้รถไถนา
 - ข. ใช้ควายไถนา
 - ค. จ้างคนอื่นไถนา
 - ง. ใช้รถไถนาเดินตาม
๒. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการใช้ควายไถนา
 - ก. ประหยัดค่าใช้จ่าย
 - ข. ได้ปุ๋ยคอกไว้ใช้งาน
 - ค. ลดมลพิษทางอากาศ
 - ง. สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย
๓. ข้าวชนิดใดที่คนในท้องถิ่นภาคอีสานนิยมรับประทานกันที่สุด
 - ก. ข้าวเจ้า
 - ข. ข้าวกล้อง
 - ค. ข้าวเหนียว
 - ง. ข้าวไรเบอรี่
๔. ข้อใดเป็นลักษณะของการลงแขก
 - ก. การว่าจ้างรถไถนา
 - ข. การว่าจ้างคนดำนา
 - ค. การขอแรงญาติสนิทมิตรสหาย
 - ง. การเชิญแขกมาร่วมรับประทานอาหารเที่ยง

๕. จากภาพ

เป็นลักษณะของอุปกรณ์ชนิดใดในการทำนา

- ก. มีด
- ข. ดาบ
- ค. ตะขอ
- ง. เคียว

๖. “เคียว” ใช้ทำนาในช่วงใด และมีประโยชน์อย่างไร

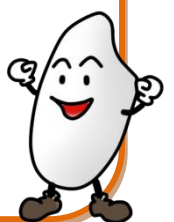
- ก. ใช้ในช่วงดำนา เป็นอุปกรณ์ในการปักดำใช้
- ข. ใช้ในช่วงเกี่ยวข้าว เป็นอุปกรณ์สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิต
- ค. ใช้ในช่วงเพาะต้นกล้า เป็นอุปกรณ์สำหรับหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ง. ใช้ในช่วงฟาดข้าว เป็นอุปกรณ์สำหรับฟาดข้าวให้หล่นออกจากต้นข้าว

๗. ข้อใดไม่ใช่หลักการอ่านร้อยแก้ว

- ก. อ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- ข. อ่านมีทำนองเสียงสูง ต่ำ สั้น ยาว หนัก เบา มีการเอื้อนเสียง
- ค. อ่านเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง
- ง. อ่านด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติ

๘. ข้อใดเป็นความหมายของ “ร้อยแก้ว”

- ก. ความเรียงที่มีฉันทลักษณ์บังคับ
- ข. ความเรียงที่มุ่งให้ความไพเราะเป็นสำคัญ
- ค. ความเรียงที่มุ่งให้สาระความรู้เป็นสำคัญ
- ง. ความเรียงที่มีความสละสลวยไพเราะด้วยเสียงและความหมาย

๙. ภาพ

นี้ตรงกับบทร้อยกรองท่อนใด

- ก. มองทิวแถวเป็นแนวชันคั่นนากว้าง
ทุ่งเว้งว้างบนทางเที่ยวเปลี่ยวและเหงา
 - ข. สองมือหยาบป่าหาบหิ้วตามทิวทุ่ง
ขอดน้ำคลุ้งทุ่งขจันทิไหว
 - ค. หลังของชาติปาดเหงื่อชุ่มบนซุ้มไพร
ลมพลิวไหวใบข้าวเรียวเขียวทั่วคาม
 - ง. กระจอกจ้องจะจิกเรียวข้าวเหนียวหน่อ
ขาวนาก่อไฟผิงกายใต้โคนขาม
๑๐. การศึกษาเรื่องที่จะอ่านให้เข้าใจในการอ่านร้อยกรองเพื่อจุดประสงค์ใด
- ก. เพื่อทราบสาระสำคัญของเรื่อง
 - ข. เพื่อแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้เหมาะสม
 - ค. เพื่อทราบอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน
 - ง. เพื่อใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อความจะทำให้เกิดอารมณ์คล้ายตาม

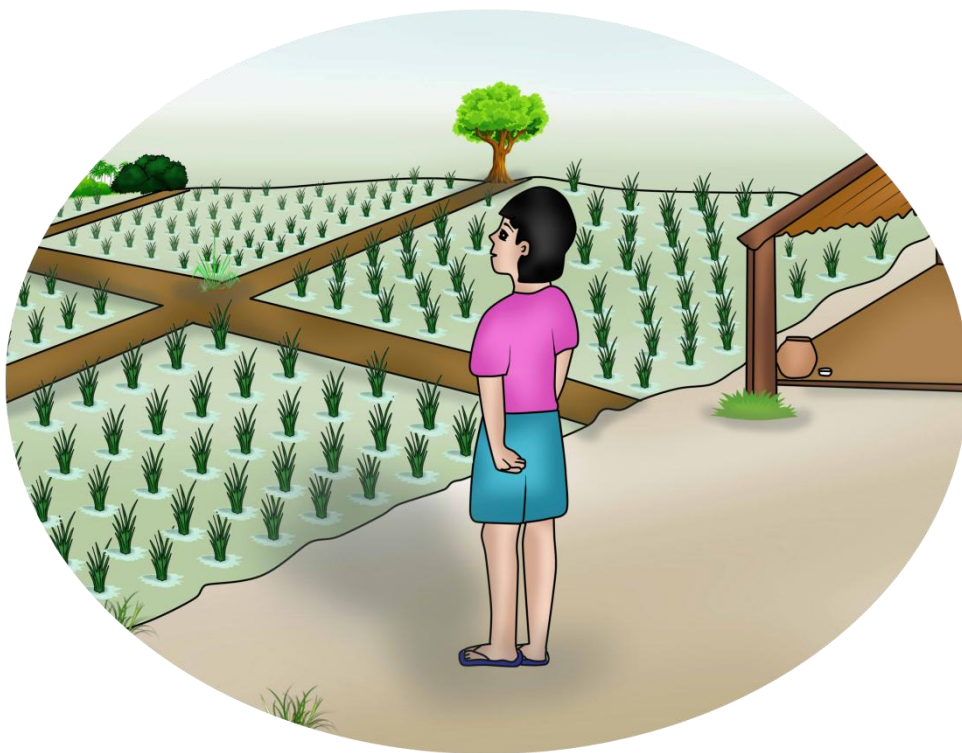
บรรณานุกรม

- การปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่ ระดับประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๕๘ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.
อุบลราชธานี : สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลขามใหญ่, ๒๕๕๘.
ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๕๖.
ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : สกสค.ลาดพร้าว, ๒๕๕๓.
_____. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕. กรุงเทพฯ : สกสค.ลาดพร้าว, ๒๕๕๖.
สุชาวลี เกษมณี. Modern ภาษาไทย ป.๕. กรุงเทพฯ : แม็คแอดดูเคชั่น, ๒๕๕๖.

เฉลยแบบฝึก

เรื่อง เทียวทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

เฉลยแบบฝึกที่ ๑

เรื่อง เทียบทุ่งนาศึกษาเรื่องข้าว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. ข้าวมีประโยชน์อย่างไร ตอบมา ๓ ข้อ (๓ คะแนน)

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน เช่น

๑.๑ เป็นอาหารทั้งคาวและหวาน

๑.๒ ให้พลังงานแก่ร่างกาย

๑.๓ เป็นเครื่องประพินผิว

๒. บอกวิธีการเกี่ยวข้าวโดยใช้เคียว (๒ คะแนน)

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน เช่น

ใช้เคียวด้วยมือข้างที่ถนัดแล้วใช้เคียวเกี่ยวหวัดกอข้าวที่ละกอ

ในขณะเดียวกันก็ใช้มืออีกข้างหนึ่งจับกอข้าว และออกแรงดึงเคียวให้คมเคียวตัด

ลำต้นข้าวให้ขาดออกมา โดยทั่วไปจะเกี่ยวให้มีความยาวของต้นข้าวห่างจาก

รวงข้าว

๓. เขียนสำนวนที่กล่าวถึงความสำคัญของข้าวหรือชาวนา ๑ สำนวน (๕ คะแนน)

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน เช่น

ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง

อย่ากินทิ้งขว้าง เป็นของมีค่า

ผู้คนอดอยาก มีมากหนักหนา

สงสารบรรดา เด็กตาดำ ๆ

เฉลยแบบฝึกที่ ๒

เรื่อง การอ่านร้อยแก้ว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง เขียนแผนผังความคิดหลักการอ่านร้อยแก้ว (๑๐ คะแนน)

เฉลยแบบฝึกที่ ๓

เรื่อง การอ่านร้อยกรอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง ตอบคำถามต่อไปนี้ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. บทร้อยกรอง คือ เป็นบทประพันธ์ที่ผู้แต่งคิดประดิษฐ์เรียบร้อยถ้อยคำ
แต่ละวรรค แต่ละบทอย่างประณีตบรรจงตามลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์
ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลาที่งดงาม เกิดความไพเราะและเพลิดเพลินไปกับ
น้ำเสียงและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ

๒. การอ่านบทร้อยกรองแบ่งเป็น.....^๓.....ประเภท ดังนี้

๒.๑ อ่านแบบธรรมดา เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว แต่นั่นจังหวะวรรค
ตอนอาจมีการทอดเสียงบ้างเล็กน้อย

๒.๒ อ่านแบบเจรจา เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว เน้นจังหวะวรรคตอน
และเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก คล้ายการพูดมากกว่าการอ่าน
แบบธรรมดา

๒.๓ อ่านแบบทำนองเสนาะ เป็นการอ่านที่มีทำนองเสียงสูง ต่ำ สั้น ยาว
หนัก เบา มีการเอื้อนเสียง และเน้นสัมผัสชัดเจน ทำให้เกิดความไพเราะ
ถ้ายิ่งใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมกับเนื้อความตามบทต่าง ๆ

๓. บอกวิธีอ่านบทร้อยกรอง

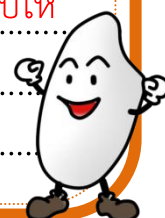
๑. เน้นเสียงคำที่เป็นสัมผัสบังคับให้ชัดเจนและต้องทอดเสียงคำสัมผัส
ระหว่างบทให้ยาวกว่าปกติ

๒. ออกเสียงให้สูงและดังก้องในคำที่มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา

๓. ไม่เอื้อนเสียงคำที่มีสระเสียงสั้นและเบา

๔. อ่านเสียงเบาและรวบเสียงคำที่มี ๒ พยางค์ในคำฉันทลักษณ์บังคับให้
ออกเสียงเพียง ๑ พยางค์ โดยให้เสียงตกที่พยางค์หลัง

๕. ต้องเอื้อนเสียงและทอดจังหวะให้ช้าลงเมื่อจบบท

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
เรื่อง เทียบท่งนาคึกษาเรืองข้าว

ก่อนเรียน	
ข้อ	คำตอบ
๑	ง
๒	ป
๓	ค
๔	ค
๕	ง
๖	ป
๗	ค
๘	ป
๙	ง
๑๐	ป

หลังเรียน	
ข้อ	คำตอบ
๑	ป
๒	ง
๓	ค
๔	ค
๕	ง
๖	ป
๗	ป
๘	ค
๙	ป
๑๐	ง

